

Gangbare Nederlandse vee-industrie een ramp voor volksgezondheid, natuur, klimaat, én er moet nog geld bij ook

Nederlandse landbouw over 10 jaar failliet en natuur aan het infuus óf overleden

Donderdag presenteert het Mesdagfonds een rapport over de agrarische sector in het stikstofdossier. Dit pseudowetenschappelijke instituut is een kraamkamer van halve en hele onwaarheden, een spreekbuis en witwasmachine van de vee-industrie met vertakkingen naar met name Rabobank, WUR en politieke partijen die nooit een duurzame landbouw hebben voorgestaan. Het is niet transparant waardoor het instituut wordt betaald, maar dat laat zich makkelijk raden.

Moordende concurrentie op de Europese en wereldmarkt

Het is de vraag of het boerenbedrijf de moordende concurrentie op de wereldmarkt overleeft. Volgens data van WUR en Agrimatie zijn akkerbouw en melkveehouderijbedrijven nauwelijks of niet rendabel en liggen de gemiddelde inkomens beneden modaal. Alleen voor de varkenshouders was het afgelopen jaar uitzonderlijk goed door de hoge varkensvleesprijzen als gevolg van problemen in China. De akkerbouwers en veehouderijen houden het hoofd boven water door Europese landbouwsubsidies die per hectare 360 euro opleveren. Duurzaam boeren loont niet. Biologisch boeren wel, maar de markt is maar klein (5%) en de productie wordt daarop afgestemd. Op de lange duur is de gangbare veehouderij en akkerbouw niet lonend zolang de prijzen in Nederland worden afgestemd op de internationale marktprijzen.

'Dankzij' het voortvarend doordrukken van het handelsverdrag met de Ukraine door met name boerenpartijen CDA en VVD financieren Rabobank en ING Bank daar nu varkensstallen met wel één miljoen (!) varkens per locatie. 'Dankzij' de handelsverdragen CETA en Mercosur worden import van goedkoop vlees en zuivel mogelijk. Het gevolg is een ratrace en verder aanjagen van de schaalvergroting onder onze boeren. Hierdoor zullen nog meer boeren in Nederland noodgedwongen moeten uitstappen. Het is een heel eenvoudige les neoliberale economie. Bij een normale rentestand en zonder subsidies zouden nu al weinig boeren financieel overleven. Kortom: VVD/CDA/LTO beweren wel dat ze Nederlandse boeren steunen, maar met hun geheime agenda jagen ze de familiebedrijven het land uit, óf deze bedrijven rest geen andere keuze dan te stoppen.

Dus over 10 jaar: landbouw failliet en natuur verziekt.

Probleempunten met betrekking tot de landbouw

Enkele feiten op een rijtje:

1. Amazone brandt deels om onze varkens, kippen en koeien te voeren.
2. Omzetting van plantaardig in dierlijk eiwit levert circa 10-15% eiwit op. Dit is een uitgeoefte verspilling van 85-90%.
3. Agrarische producten gaan voor 80% naar het buitenland, de shit/ammoniak blijft in Nederland achter.

4. Er rest een enorm mestoverschot dat deels in het zwarte circuit verdwijnt: grootschalige mest-fraude.
5. Een groot deel van de natuur verkeert in een deplorabele toestand: vermesting, verzuring, vergrassing, etc. Zie b.v. de teloorgang van eikenbossen op schrale gronden op de Veluwe.
6. Sloopwater bevat veel algen, pesticiden, etc.
7. Grondwater is verontreinigd met nitraat, vee-medicatie, pesticiden.
8. Grootschalige afname van insectenpopulatie tot circa eenderde door bestrijdingsmiddelen als neonics en stikstof.
9. De Nederlandse landbouw heeft in 2017 meer ammoniak uitgestoten dan in 2016. Omgerekend per ha/jaar is de ammoniakuitstoot per hectare nergens zo groot als in Nederland. Oorzaak: stikstofrijker voer. De regelmatig aangehaalde reductie is vóór het jaar 2012 bereikt. Daarna is de emissie uit de landbouw weer toegenomen.
10. Weilanden zijn veranderd in groene woestijnen, waar nauwelijks of geen bloemen, kruiden, insecten, vlinders, kevers meer gedijen. Gevolg: grote problemen voor de vogelstand.
11. Mestkever heeft het heel zwaar vanwege pesticiden en vee-medicatie in mest.
12. Grond raakt, nog los van PFAS, overbelast met zware metalen als cadmium, zink en koper (varkensmest en fosfaat kunstmest).
13. Kosten als gevolg van stikstof in de lucht € 200-1000 /jaar per Nederlander.
14. Nederlandse boeren drukken buitenlandse boeren van de markt met te goedkope gesubsidieerde producten.
15. Zonder subsidie en een basisrente van 3% in plaats van 0% zouden heel veel bedrijven omvallen.
16. De ontevreden boer die vorig jaar het provinciehuis van Groningen ramde ontving dat jaar € 120.000 subsidie.

Volgens de Algemene Rekenkamer is de vee-industrie een subsidie slurpende sector. De agrarische sector (51 miljard BBP bijdrage) draagt voor slechts 6% bij aan de Nederlandse economie. De veehouderij (15 miljard BBP) draagt slechts 1,4 procent bij aan de Nederlandse economie. Er werken 170.000 mensen in de agrarische sector, ongeveer twee procent van de beroepsbevolking. En dat is inclusief land- en tuinbouw.

Van de 94,5 miljard euro die de sector vorig jaar exporteerde, kwam ongeveer een derde voor rekening van weder doorvoer. Een onbekend percentage is toe te schrijven aan exotische goederen als koffie, thee en cacao die hier (licht) worden bewerkt.

Voeden de Nederlandse boeren de Nederlandse bevolking?

Het argument dat de Nederlandse boeren ons voeden is flauwekul. Pakweg 80% van de jaarlijkse productie van 110 miljard euro is bestemd voor de export. En van de 46 miljard euro, die huishoudens per jaar aan voeding besteden, komt 36 miljard uit het buitenland. Als onze boeren ons daadwerkelijk zouden voeden, zouden ze toe kunnen met minder dan de helft van het huidige landbouwareaal.

De subsidie en steun voor de landbouw betekent vooral ook steun voor de Rabobank die vele miljarden heeft uitstaan in de landbouw voor deels leningen die niet hadden mogen worden verstrekt vanwege de wankele financiële basis van veehouders.

De belastingbetaler kon zijn portemonnee voor de zoveelste maal weer eens trekken om aan het volgende dooie paard te trekken, na diverse miljarden voor varkens- en vogelpest, Q-koorts¹, gekke koeienziekte, mond en klauwzeer en slachtpartijen na afschaffing van het melkquotum ("bevrijdingsdag" volgens LTO).

Conclusies:

1. Bij voorgezet beleid is over 10 jaar de helft van de boeren failliet en/of uitgestapt en blijven we achter met een verziekte natuur.
2. De veehouderij en veevoerbouw kost de BV Nederland minimaal 10 miljard per jaar aan volksgezondheid, natuur- en klimaatschade. Daar staat slechts 14 miljard toegevoegde waarde tegenover. Dat maakt de sector tot een dure hobby. Nederland BV zou welvarender zijn als boeren, en

---

¹ Heeft er ooit ook maar één geitenhouder ook maar één cent compensatie betaald aan ook maar één Q-koortsslachtoffer of zijn of haar nabestaanden?

hun agrarische medewerkers, en de mensen werkzaam als toeleveranciers, verwerkers en handel in andere sectoren aan de slag gingen.

3. De toegevoegde waarde die de veehouderij genereert (15 miljard euro in 2019) weegt niet op tegen de schade aan natuur, gezondheid en klimaat die de sector veroorzaakt en de potentiële productiviteit van de mensen die in de sector werken. Anders gezegd: het is beter voor de BV Nederland om te investeren in het verkleinen van de productiecapaciteit, en nieuwe banen in andere sectoren dan jaar in jaar uit de schade die de sector veroorzaakt te moeten opvangen.
4. De Nederlandse landbouw is toe aan een grondige herstructurering. Minder intensieve veehouderij en meer extensief/biologisch met maximale weidegang, minder/geen krachtvoer en minder/geen kunstmest.
5. Het ministerie van LNV gedraagt zich als een lobby-organisatie van het LTO, een soort van verlenging van het LTO. Gegeven het geringe aandeel van de sector in het BNP dient LNV te worden opgeheven en ondergebracht als een onderafdeling bij EZ. De natuurafdeling van LNV (bestaat die eigenlijk nog wel?) dient te worden onderbracht bij een weer op te richten Ministerie van Milieu dat dan ook zijn taak weer oppakt met betrekking tot ruimtelijke ordening om onder andere de verdozing en verrommeling van Nederland tegen te gaan.
6. De agro-business wil geen productieverlaging (uitkoop), maar heeft geen echt alternatief. Verder investeren in emissiereductietechnieken (stallen, mest, veevoer enzymen) heeft maar beperkte mogelijkheden en is te duur voor de gewone boer om mee te concurreren. Om de 50% emissie reductie te halen is een forse krimp (40-50%) van de veestapel de enige reële optie.

Johan Vollenbroek/ Max van der Sleen/19 februari 2020/06 5467 4047

info@mobilisation.nl/max.vandersleen@gmail.com/ 06 4606 5436 voor financieel-economische aspecten